

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠVEDIJOJE INFORMACINIS LEIDINYS

Nyhetsblad för Litauiska Föreningen i Sverige

Nr. 2 (10)

2007 m. spalio

Pristatome: Antanas Muralis

Lietuvos Respublikos ambasadoje Švedijos Karalystėje pradėjo dirbti 2007-08-13. Pareigos – ministras patarėjas, yra atsakingas už konsulinis klausimus. Diplomatiniėje tarnyboje dirba 16 metų. Anksčiau yra dirbęs Lietuvos ambasadoje Suomijoje, Kinijoje, Rusijoje. Vedęs, žmona Ramunė, sūnus Augustinas.

Vi presenterar:

Den 13 augusti 2007 började Antanas Muralis att arbeta som ambassadråd och ansvarig för konsulära frågor på Litauiska ambassaden i kungariket Sverige. Antanas har arbetat i diplomatisk tjänst i 16 år. Tidigare hade han arbetat på de litauiska ambassaderna i Finland, Kina och Ryssland. Antanas är gift med Ramune och har sonen Augustinas.

Pristatome: Edvilas Raudonikis

Nuo 2007-08-21 Lietuvos Respublikos ambasadoje Švedijos Karalystėje pradėjo dirbti ministras patarėjas Edvilas Raudonikis, atsakingas už politinius klausimus. Diplomatiniėje tarnyboje dirba 10 metų. Anksčiau yra dirbęs Lietuvos ambasadoje Čekijoje. Vedęs, žmona Eglė, turi tris vaikus.

Vi presenterar:

Den 21 augusti 2007 började Edvilas Raudonikis att arbeta som ambassadråd och ansvarig för politiska frågor på Litauiska ambassaden i kungariket Sverige. Edvilas har arbetat i diplomatisk tjänst i 10 år. Tidigare hade han arbetat på den litauiska ambassaden i Tjeckien. Edvilas är gift med Egle och har tre barn.

Naujovės Pasaulio lietuvių bendruomenėje

Virginija Langbakk
LBŠ pirmininkė/LFS ordförande

Prėjusią vasarą visų lietuvių bendruomenių pirmininkai bei pirmininkės susirinko į kasmetinį keturių dienų suvažiavimą. Daugelis, įskaitant ir mane, šiais metais tikėjosi įdomių, naudingų posėdžių bei ryškių naujovių, nes programą planavo nauja Pasaulio lietuvių bendruomenės, PLB, valdyba.

Viena pagrindinių suvažiavimo temų buvo Lietuvos Prezidentui, Seimui ir Vyriausybei pristatyta pilietybės problema, aiškiai pabrėžiant vieningą visų pasaulio lietuvių bendruomenių poziciją šiuo klausimu. Kaip į mūsų reikalavimus atsizvelgs Lietuva, parodys ateitis.

Mažesnės bendruomenės (pvz.: švedų, šveicarų, olandų ir norvegų) vylėsi, kad pernai po ilgų diskusijų PLB Seimo išrinkta nauja valdyba, atstovaujanti ne tik JAV lietuvių bendruomenę, bet ir naują europines bendruomenes, sugebės pakreipti PLB darbą ateities iššūkių sprendimui.

Deja, suvažiavimo metu buvo skirta mažai laiko diskusijoms, kurios padėtų spręsti naujas, bet ypatingai svarbias problemas, tokias kaip (i) lietuvių kalbos dėstymas išeivijoje ar mišrioje šeimose augantiems

Sammanfattning: Nyheter från Världslitauiska föreningen

I somras möttes alla ordförande i alla världens litauiska föreningar på sin årliga fyradagarskongress. En av de viktigaste ämnena var att kunna presentera en samlad ståndpunkt från alla litauiska föreningar rörande litauiskt medborgarskap, för Litauens president, till Seimas (den litauiska riksdagen) och den litauiska regeringen.

Tyvärr det var ont om tid att diskutera de nya, stora frågorna, som

vaikams, (ii) mokytojų kvalifikacijos kėlimas ir finansavimas bei (iii) kultūros tradicijų ir tapatybės išlaikymas išeivijoje.

Naujoms ar mažoms bendruomenėms ne visada aktualiais pranešimais perkrauta programa nepaliko laiko dalykiniams seminarams ir tuo apribojo bendruomenių vadov(i)ų galimybes aptarti bendras problemas bei surasti veiksmingas darbo formas. Pokalbiai bei pasitarimai dėl bendradarbiavimo ir bendrų projektų vyko tik vakarais ar pertraukų metu.

Daug diskusijų, ypač užkulisiuose, sukėlė Tautinių mažumų ir išeivijos departamento kuriama strategija Išeivijos klausimu. PLB valdybos paruošta pozicija labai skyrėsi nuo kai kurių bendruomenių pozicijos. PLB valdybos (visų bendruomenių vardu) paruoštas raštas ne tik neatsizvelgė į kitaip maistančių bendruomenių požiūrį (pvz.: mūsų bendruomenės valdybos papildymai ir pasiūlymai nebuvo nei peržiūrėti, nei įtraukti), bet net neskyrė laiko išsamioms diskusijoms apie tai, kokie turėtų būti tikslai ir valstybinių Lietuvos žinybų darbo formas su

tęsinys 3 psl.

svårigheterna med att lära ut litauiska utomlands och i språkblandade familjer, hur lärarna kan vidareutbilda sig och finansieringsmöjligheterna för att göra det möjligt att behålla den litauiska kulturen och traditionen utomlands.

Det blev stor diskussion om TMIDs nya strategi mot emigration.

Sveriges, Hollands, Schweiz, Englands och Österrikes litauiska föreforts. sida 3

TAUTINIŲ MAŽUMŲ IR IŠEIVIJOS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

Pranešame, jog Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (TMID) finansiškai remia Lietuvos bendruomenės Švedijoje Informacinį leidinį. Nuo šiol planuojama pastoviai skirti vietą laikraštyje, kur bus skelbiama TMID'o informacija bei mūsų straipsniai apie dalyvavimą TMID'o organizuojamuose renginiuose, seminaruose.

LFS-bladet får finansiellt stöd av Minoritets- och exildepartementet i Litauen. Information från departementet och information om föreningens deltagande i departementets evenemang och seminarier kommer framöver att publiceras i en särskild spalt i bladet.

Lietuvos parama bendruomenės projektams

Šiais metais mūsų bendruomenė ir ypač kai kurie jos nariai tikrai gerai padirbėjo, paruošdami net septynias paraiškas Lietuvos Tautinių mažumų ir išeivijos departamento paramai gauti. Visos paraiškos buvo patenkintos: projektams iš Lietuvos bendruomenė gavo 23 170 Lt (arba 37 695 kronų) finansinę paramą. Kaip visada, mūsų pačių įnašas, vykdant renginius ir projektus, yra dvigubai didesnis ir siekia 45 350 Lt (arba 117 045 kronų).

Pagrindinis mūsų narių įnašas buvo renginių organizatorių laikas ir dalyvių apgyvendinimas bei maitinimas. Renginius organizavo, savo laiką aukojo ir bendruomenę garsino Rasa Ingvarsson, Eleonora Jonušienė, Regina Molina, Audronė Vodzinskaitė-Städje, Edita Sääf, Jonė Šestakauskaitė, Eglė Marcinkevičiūtė ir Virginija Langbakk.

Šėimos, svetingai atvėrusios savo namų duris svečiams iš Lietuvos, yra Rasa ir Lars-Göran Ingvarsson, Liana Ruokytė ir Roger Jonsson, Virginija ir Steinar Langbakk, Alfonsas Jovertas ir ambasados administratorius Eugenijus Vilūnas.

Pasak TMID'o mūsų paraiškos buvo gana gerai paruoštos, net du renginiai – „Draugystės Tiltas“ ir programa „Pažinkime Lietuvos miestelius“ – jau tapo pasauliniais projektais, į kuriuos įsijungia vis daugiau kitų pasaulio bendruomenių.

Dėkojame į renginius bei projektus įsitraukusiems bendruomenės nariams, laukiame naujų projektų pasiūlymų ir kviečiame visus prisijungti.

LBS valdyba

Nr	Projekto pavadinimas	Projekto vadovas	Prašoma	Skirta	LBS indėlis
1.	Lietuviška diskoteka Stokholme	Rasa Ingvarsson	1 252 Lt	1 252 Lt	1300 lt, Nakvynė, maistas, honoraras, org. darbas. Reklama
2.	Lietuvos miestelių pristatymas Šved-je ir Olandijoje	Laura Konsevičienė	7 220 Lt	6 720 Lt	15000 lt, nakvynė, maistas, transportas, prizai
3.	LBS Informacinio leidinio išplėtimo programa	Audronė Vodzinskaitė-Städje	4 000 Lt	3 000 Lt	6 550 lt, redakc. ir leidybinis darbas, komunikacija, nuotraukos.
4.	Draugystės tiltas	Regina Molina	5 550 Lt	2 000 Lt	1000 lt, org. darbas, komunikacija, administrac., priemonės, transp. išlaidos
5.	Daugiau profesionalumo „Saulės“ mokykloje	Regina Molina	6 500 Lt	6 500 Lt	13 500 lt, mokymo priem., šventė, prizai, org. ir adm. išlaidos, nakvynė, maisto ir transp. išlaidos, susitikimas.
6.	Internet. svetainės www.lietuviai.se sukūrimas	Eleonora Jonušienė	2 200 Lt	2 200 Lt	3000 lt, darbas, komunikacija ir medžiagos paruošimas
7.	Draugystės tilto monitoringas	Eleonora Jonušienė	1500 lt	1 500 lt	5000 lt, darbo laikas) Informacijos paruošimas ir apdorojimas, komunikacija.
VISO		TMID parama 23172 Lt		LBS indėlis 45 350 Lt	

Sammanfattning: Finansiellt stöd från Litauen till våra projekt

Under förra året sökte och fick föreningen bidrag från **Minoritets- och exildepartementet i Litauen (TMID)** för sju projekt. Det totala beloppet var 23 172 litas eller 37 695 kronor. Eget bidrag i form av arbetstid, övernattning och måltider för gäster och projektdeltagare, som medlemmarna har stått för, är som vanligt dubbelt så stort och uppskattas till 43 350 litas eller 117 045 kronor.

Två av våra projekt – “Vänskapsbron” för litauiska skolan och “Lära känna de små städerna i Litauen” har fått internationellt genomslag och engagerar många litauiska föreningar i världen.

Personer och familjer, som bidragit till genomförandet av alla projekt, presenteras nedan

Projektansvariga har varit Rasa Ingvarsson, Eleonora Jonušienė, Regina Molina, Audronė Vodzinskaitė-Städje, Edita Sääf, Jone Sestakauskaitė, Eglė Marcinkevičiūtė ir Virginija Langbakk.

Familjer som bidragit och hjälpt till i projekten är Rasa och Lars-Göran Ingvarsson, Liana Ruokytė och Roger Jonsson, Virginija och Steinar Langbakk, Alfonsas Jovertas och litauiska ambassadens administratör Eugenijus Vilūnas.

LFS styrelse

Prašymas / Önskemål

Labai prašome visų LBŠ narių patikslinti ir atnaujinti savo adresus, telefono numerius ir el. pašto adresus!

Duomenis prašome siųsti el. pašto adresu valdyba@lietuviai.se arba patikslinti narių sąrašą per bendruomenės renginius.

LBŠ valdyba

Vi ber alla LFS medlemmar att hålla era adresser, telefonnummer och e-postadresser uppdaterade hos föreningen.

De nya uppgifterna kan ni meddela till e-postadressen valdyba@lietuviai.se eller också kan ni informera oss om ev. förändringar under föreningens evenemang.

LFS styrelse

Nario mokestis/Medlemsavgift

LBŠ narystė yra dvejojpa:

1. **Individuali narystė.** Nario mokestis **150 kr.** per metus, viena balsavimo teisė, vienas informacinis leidinys, renginiuose – nuolaida vienam nariui.

2. **Šeimoms narystė.** Nario mokestis **200 kr.** per metus, viena balsavimo teisė, vienas informacinis leidinys, renginiuose – nuolaida visiems šeimoms nariams.

Nario mokestis mokamas už „finansinius metus“, t.y. nuo spalio mėnesio iki kitų metų spalio mėnesio.

Labai prašome nedelsti ir artimiausiu metu sumokėti nario mokestį už 2007 metus į LBŠ PG sąskaitą **22 30 29-0**. Nurodykite vardą, pavardę ir už kokią narystę mokate.

LBŠ valdyba

Det finns numera **två sorters** medlemskap:

1. **Personligt medlemskap.** Medlemsavgiften är **150 kr** per år. Man har en röst vid omröstningar, får ett exemplar av tidningen och rabatt för bara en person på olika tillställningar.

2. **Familjemedlemskap.** Medlemsavgiften är **200 kr** per år. Man har en röst vid omröstningar, får ett exemplar av tidningen och rabatt för alla familjemedlemmar.

Medlemsavgiften betalas för budgetåret, dvs. från oktober månad till nästa års oktober månad.

Vi ber Dig att betala medlemsavgiften för år 2007 utan dröjsmål till LFS konto: **PG 22 30 29-0**. Glöm inte att skriva namn, efternamn och för vilken typ av medlemskap du betalar, på blanketten.

LFS styrelse

Lietuvių vaikų mokyklos Švedijoje fondas

Visus, kuriems rūpi lietuvių kalbos ateitis ir Švedijoje gyvenančių vaikų žinios apie Lietuvą, kviečiame paaukoti Lietuvių vaikų Švedijoje fondui. Lietuvių vaikų mokyklos Švedijoje fondo sąskaitos numeris Handelsbanke: **6168 337 187 738**.

Fondo valdyba

Litauiska barnskolefonden i Sverige

Genom att donera pengar till den Litauiska barnskolefonden i Sverige, stödjer Du litauiska barn som är bosatta i Sverige genom att främja deras kunskaper om Litauen och bevara deras kunskaper i litauiska språket. Du bidrar genom att sätta in pengarna på Handelsbankens konto **6168 337 187 738**.

Med vänliga hälsningar,

Fondstyrelsen

Jaunimo grupės informacija

Asta Mineikytė

Jaunimo gr. vadovė/Ungdomsgr. ledare

Visi, turintys idėjų ar norintys prisidėti prie lietuvių jaunimo veiklos Švedijoje, prašome rašyti Astai Mineikytei el.pašto adresu asta_mineikyte@yahoo.com

Ungdomsgruppens information

Alla, som har ideer eller vill bidra till litauiska ungdomsgruppen i LFS kan skriva till Asta Mineikytes e-post asta_mineikyte@yahoo.com

Atkelta iš 1 psl.

išeivija. Mūsų protestą prieš PLB valdybos siūlomus pokyčius, kurie tik biurokratizuoja darbą su išeivija (t.y. siūlymai steigti naujas Seimo ir PLB komisijas) bei ardo ir kritikuoja efektyviai veikiančias žinybas (t.y. TMID'o veiklos kritika ir siūlymas kurti naujas žinybas), viešai palaikė olandai, šveicarai, anglai bei austrai.

Nežiūrint to, kad praėjusios vasaros suvažiavimas neatnešė lauktų naujovių ir neišsprendė svarbių ateities klausimų, atskiros bendruomenės aptarė bendradarbiavo galimybes bei sujungė jėgas ateities iššūkiams spręsti.

Fort. från sida 1

ningar protesterade mot VLFs förändringar som komplicerar samarbetet med litauiska föreningar i andra länder. VLF föreslår att man skapar nya beredningar, och kritiserar de som fungerar bra nu, till exempel TMID. Trots att mötet inte gav så mycket resultat eller svar på så många viktiga frågor, var det nyttigt att träffas och prata om samarbetet mellan de olika föreningarna. Det gav vilja och kraft att kämpa vidare.

Saulės mokykla kviečia į sekmadieninius užsiėmimus

Veronika Ottosson

Tėvų komiteto sekretorė/Skolans sekreterare

Lituanistinė "Saulės" mokykla Švedijoje - viena iš seniausių lituanistinių mokyklėlių Europoje. Mūsų mokyklos pavyzdžiu seka ir kitos lietuvių bendruomenės, įsikūrusios visoje Europoje. Jau dvyliktus metus mes renkamės ir mokomės lietuvių kalbos, tradicijų, dainų, šokių. Čia mūsų atžalos ir mes, tėveliai, susirandame draugų, praleidžiamė prasmingai laiką.

Šiuo metu mokyklėlė planuoja lankyti apie 30 įvairaus amžiaus vaikų. Vaikai yra skirtomi į klases pagal amžių bei kalbos lygį. Kalbos lygis ypač skiriasi tarp mūsų pačių mažiausiųjų mokinukų. Mokykloje dirba 4 mokytojos. Mokytoja Lilia Bakanauskaitė veda užsiėmimus patiems vyriausiems mokiniams. Ši klasė pavadinta "Vaivorykštės" klase. Už "Spindulėlio" klasę yra atsakinga mokytoja Lijana Jurgaitienė. Tai mūsų vidurinioji pagal vaikų amžių klasė. Pačius mažiausius, 2-4 metų vaikus, užima mokytojos Lina Vaičiūnaitė ir Dovainė Žemgulytė. Šios klasės yra pavadintos "Saulės zuikučiai" ir "Pupos".

Praktinė informacija: į užsiėmimus renkamės pagal sudarytą

Sammanfattning: Den litauiska söndagsskolan "Saule" hälsar alla välkomna

Den litauiska söndagsskolan i Sverige är en av de äldsta litauiska skolorna i sitt slag i Europa. I söndagsskolan, som har funnits i tolv år, undervisas barnen i det litauiska språket, litauiska traditioner, sång och dans. Genom skolan får man en chans att knyta kontakter och skaffa sig vänner.

För tillfället har skolan 30 elever i olika åldersgrupper. Eleverna delas in i olika klasser enligt barnens språkkunskapsnivå och ålder. Söndagsskolan har 4 lärare.

Lektionerna är schemalagda (se nedan) och börjar kl. 10.15 och pågår fram till kl. 12.00. Barnen har femton minuters rast för att äta mellanmål. Mat och dryck medtages hemifrån. Då undervisningen

tvarkarastj (žiūrėti žemiau). Pamokos prasideda 10.15 val. ir tęsiasi iki 12 val. Vaikai turi 15 minučių pertrauka užkasti. Maistą ir gėrimus atsineša patys. Mažiausiųjų vaikų klasės dirba nuo 10.15 iki 11.15. Tėveliai pamokų metu taip pat prasmingai praleidžia laiką prie kavos puodelio. Mes taip pat planuojame ir pasiskirstome darbelius organizuojamiems renginiams, pvz. organizuojame Kalėdinę šventę mūsų vaikams.

Visi susidomėję Lituanistine "Saulės" mokykla ir norintys ją lankyti vaikučiai bei jų tėveliai yra labai laukiami:

Rudens semestro (RS) pamokų tvarkaraštis:

Rugsėjo 2, 9, 23; Spalio 7, 21;

Lapkričio 4, 18; Gruodžio 2, 9, 16 (Kalėdinė šventė)

Adresas: ABF patalpos, Sveavägen 41, 4 aukštąs, Stokholmas

Telefonai platesnei informacijai:

Regina (Tėvų komiteto [TK] pirm.) **070-292 65 95**

Veronika (TK sekr.) **076-231 73 21**

pågår samlas föräldrarna över en kopp kaffe och planerar bl.a. gemensamma projekt och evenemang, t.ex. skolans julfirande.

Alla som är intresserade av den litauiska söndagsskolans verksamhet är hjärtligt välkomna att besöka skolan på adressen: ABF, Sveavägen 41, Stockholm.

Höstschemata: September 2, 9, 23; Oktober 7, 21

November 4, 18; December 2, 9, 16 (julfesten)

För mer information kontakta gärna skolans ordförande Regina på telefon **070-292 65 95** eller skolans sekretterare Veronika på telefon **076-231 73 21**.

Rašytojo V.V. Landsbergio ir Jaunimo teatro viešnage

Judita Croona

V.V.Landsbergis ir/ och Jonas Öhman

gas vaikams (ir ne tik jiems), bet kartu yra puikus kino ir teatro režisierius (režisūrą studijavęs Tbilisio teatro institute, vėliau pas J.Meką Niujorke, dar vėliau Lenkijoje pas K.Kiesliovskį ir K.Zannusį). Nepaprastai įdomūs yra jo sukurti archyviniai tautiniai filmai apie šviesius Lietuvos žmones.

Lietuvoje rašytojas išleido virš dešimties knygelių vaikams, tris poezijos knygeles, o įvairiuose Lietuvos teatruose jau pastatyti devyni spektakliai – dauguma pagal paties rašytojo parašytas pjeses.

Besök av författaren V. V. Landsbergis och Ungdomsteatern från Vilnius

I juni kom författaren Vytautas V. Landsbergis och den statliga ungdomsteatern från Vilnius till Stockholm, detta efter inbjudan från LFS ungdomsgrupp. Teatern visade föreställningen "Hästen Dominykas kärlek" på Teater 3. Evenemanget inleddes med en presentation

Pagal vieną iš jo knygelių "Arkljo Dominyko meilė", kuri pripažinta geriausia 2004 m. knyga vaikams, pastatytas spektaklis Valstybiniame Jaunimo teatre (premjera įvyko 2005-12-17).

Taigi, š.m. birželio 14 d., 17.30 val. su šiuo spektakliu ir vyko Jaunimo teatro gastrolės Stokholme, Teater 3. Į nedideles Teater 3 patalpas dar prieš renginį rinkosi lietuvių bendruomenės nariai su šeimomis. Visi galėjo pabendrauti prie taurės vyno ar kavos puodelio, o vaikai gardžiavosi bandelėmis. Prieš spektaklį ir pertraukos metu visi norintys įsigijo autoriaus knygų ir kompaktinių plokštelių.

Aktoriai / Skådespelare Gediminas Storpirštis ir/ och Neringa Varnelytė

tęsinys 7 psl.

av pjāsens författare Vytautas V. Landsbergis. Förutom teaterpjäser har han skrivit barnböcker, poesiböcker och gjort dokumentärer. Vytautas V. Landsbergis och skådespelaren Gediminas Storpirštis uppträdde också med sång och musik.

Baltijos šalių vienybės diena

Eglė Marcinkevičiūtė

LBŠ valdybos sekretorė/LFS styrelsesekreterė

Baltijos šalių vienybės diena ši rugsėjį Griodingės sodyboje pietų Stokholme buvo minima antrą kartą. Renginį organizavo Lietuvių Bendruomenė Švedijoje, Švedų-latvių bendruomenė, Griodingės krašto bendruomenė bei Estų institutas. Estų organizacija šventėje dalyvavo pirmą kartą.

Renginį atidarė Lietuvos ambasados atstovas ministras patarėjas p. Edvilas Raudonikis. Pagrindinis šventės uždavinys buvo supažindinti svečius su Baltijos šalių kultūra. Buvo pardavinėjamos knygos apie Baltijos šalis, į švedų kalbą išverstos Baltijos šalių autorių knygos, buvo dalinamos brošiūros su turizmo informacija.

Nors oras šiais metais buvo šaltokas, šventė sulaukė apie 180 svečių. Programa buvo labai įdomi: lauke pasirodė estų liaudies šokių grupė, vyko mugė, krepšių pynėjas iš Latvijos demonstravo pynimo meną. "Vazos" namelyje estė mezgėja mokė, kaip megzti iš vilnos, be to, svečiai buvo vaišunami estiškais delikatesais, pavyzdžiui, sumuštiniais su juoda duona ir silke. Namelyje vyko ir Estijos fotografo paroda, Griodingės krašto bendruomenės narės pardavinėjo sumuštinius, bandeles. Buvo proga dalyvauti ir ekskursijoje po "Vārstavi" muziejų. O loterija šiemet buvo labai populiari dėl ypatingų prizų – gintaro ir molio dirbinių, bandelių su aguonom, šokolado. Visi bilietai buvo labai greitai išpirkti, prizai išdalinti.

Lietuvių bendruomenė į renginį pasikvietė Švėkšnos klotimo teatrą, kurio vizitą iš dalies finansavo Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas, ir rašytoją klaipėdiečių Rimantą Černiauską. Rašytojas pristatė dvi savo knygeles vaikams, o teatras parodė nuotaikingą pasaką vaikams apie raganaitę, ieškančią stebuklo. Žiūrovai irgi dalyvavo spektaklyje: šoko, trypė, gavo saldainių. Pasirodo, kad stebuklo nereikia toli ieškoti: stebuklas – tai žmogus ir kalba...

Džiugu, kad Baltijos šalių vienybės diena tapo tradicinė. Lietuvių bendruomenė Švedijoje dėkoja bendruomenėms, kartu ruošusioms renginį, bei LBŠ nariams, labai prisidėjusiems prie renginio organizavimo: Virginijai ir Steinarui Langbakk bei Alfonsui Jovertui, apgyvendinusiems svečius iš Lietuvos, Virginijai Langbakk ir Virginijai Karrenbauer, dovanojusioms gražių prizų loterijai.

Sammanfattning: Baltikumdagen

Baltikumdagen i Grödinge hembygdsgård firades i år för andra gången, på initiativ av LBS, Svensk-lettiska föreningen, Grödinge Hembygdsförening och det Estniska institutet.

Evenemanget invigdes av Edvilas Raudonikis från Litauens Ambasad. Föreningarna arrangerade dagen med syftet att sprida baltisk kultur. Bland annat kunde besökarna köpa böcker i ämnet.

Trots det kalla vädret besöktes evenemanget av fler än 180 gäster. De kunde titta på estnisk folkdans, lettisk rottingkonst, lära sig estnisk stickning av ull samt smaka på estniska specialiteter. Lotteriet var också väldigt populärt.

Litauiska föreningen hade i år bjudit in Sveksnas logteater, vars visit delvis finansierades av TMID, och den litauiske författaren Rimantas Černiauskas, som presenterade sina barnböcker.

Det är glädjande att denna dag har blivit en vacker tradition. Litauiska föreningen tackar de medverkande föreningarna och våra medlemmar för all hjälp, med ett särskilt tack till Virginija och Steinar Langbakk, Alfonsas Jovertas och Virginija Karrenbauer.

Švėkšnos Klotimo teatras /Sveksnas logteater

En stor litauenvän har gått ur tiden

Regina Budrys

LBŠ narė/LFS medlem

Strax före midsommar avled Åke Wassberg, en stor litauenvän, bosatt i Alskog på Gotland.

När Sovjetunionen 1991 ockuperade TV-tornet i Vilnius i 222 dagar och skramlade med sina pansarvagnar, satt ett antal herrar i Alskogs sockenbastu några lördagseftermiddagar och sade:

"Vi måste göra något!" Där satt också Jonas Pajaujis som bodde några hundra meter därifrån, kanske också Eugenijus Budrys som var bosatt några kilometer bort.

Sagt och gjort, det blev startskottet på en mångårig vänskap och kontakt med orten Prienai i Litauen.

Många busslaster med alskogsbor och andra for till Litauen nästan varje sommar. I bussen fanns fullt med saker som samlats ihop på Gotland till ett ålderdomshem i staden Prienai. Rullstolar, EKG-apparatur och hygienartiklar sändes dit. Åke var initiativtagaren och motorn när det gällde hjälparbetet.

Åke Wassberg var otroligt uppskattad och omtyckt i Prienai. När han kom på besök blev det alltid ett varmt mottagande och storslagna uppträdanden av ortens sång- och danstrupper och andra begiven-

heter. Han arrangerade också festivaler på Gotland där litauiska sång- och danstrupper kom och uppträdde vid flera tillfällen.

Åke hade en mängd vänner i Litauen och var även med på Eugenijus Budrys begravning i Mariampole i våras.

Åke Wassberg har lämnat ett stort tomrum efter sig och stor saknad bland sina många vänner både på Gotland, där han arbetade som chef för Swebus, och i Prienai i Litauen.

Santrauka:

Geras lietuvių draugas išėjo Anapilin

Netrukus po vidurvasario šventės Anapilin išėjo Åke Wassberg, kuris gyveno Gotlande ir buvo geras lietuvių bendruomenės draugas.

Po sovietinės okupacijos ir 1991-ųjų metų išpuolių jis su keliais lietuviais (Jonu Pajauju ir Eugenijumi Budriu) nusprendė padėti Lietuvai ir beveik kasmet veždavo labdarą Prienų senelių namams – neįgaliųjų vežimėlius, higienos priemones ir kita. Prienų bendruomenė labai jį laukdavo, šiltai sutikdavo ir mylėjo Åke.

Jo netektis skaudžiai palietė ne tik jo draugus Gotlande, bet ir Lietuvoje.

TAUTINIŲ MAŽUMŲ IR ŠEIMŲ DEPARTAMENTAS
PŪR Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Emigrantai, arba TMID'o seminaras užsienio lietuvių mokytojoms

Lina Vaičiūnaitė

„Saulės“ mokyklos mokytoja/Litauiska skolans lärare

Emigrantai, arba naujoji išeivijos karta, yra labai dažna tema mūsų žiniasklaidoje ir kasdienybėje. Ką daryti, kad tie, kurie išvyko, nepamirštų Lietuvos, išlaikytų kuo artimesnį ryšį su ja, neprarastų savo mentaliteto, nepamirštų kalbos ir, svarbiausia, visa tai perteiktų jau užsienyje gimstantiems savo vaikams.

Ši tema pasirodė svarbi ir aktuali Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau-TMID'ui), kuris šių metų birželio 27-29 dienomis Vilniuje surengė seminarą tema „Užsienio lietuvių ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo galimybių raida ir įvairovė“. Labai šaunu, kad buvo atkreiptas dėmesys į pačius mažiausius, kurie ne atvyko gyventi į užsienį, bet dažniausiai jau yra gimę ne Lietuvoje ir dažnai mišrioje šeimoje.

Į seminarą susirinko 28 mokytojos iš 18 pasaulio šalių – Latvijos, Baltarusijos, JAV, Japonijos, Moldovos, ir kt. Dalyvavau ir aš, Stokholmo lituanistinės „Saulės“ mokyklos „Saulės zuikučių“ klasės mokytoja Lina Vaičiūnaitė. Visos mes turėjome labai skirtingą darbo mokykloje patirtį – vienos buvo kvalifikuotos pedagogės, kitos pradėjo mokyti savo ir kitų vaikų tik iš geranoriškų paskatų, vienos dirba lietuviškuose darželiuose, kurį vaikai lanko visą savaitę, o kitų vaikučiai susirenka tik porą kartų per mėnesį ir tik kelioms valandoms.

Seminaro metu didžiausias dėmesys buvo skirtas dvikalbystės tema ir praktiniam darbui. Beveik visos mokytojos susiduria su viena problema – norint dirbti su mažaisiais, reikia juos sudominti žaidimais, dainelėmis, leisti kuo daugiau dalyvauti procese, būti aktyviems. O pa-

Sammanfattning: Seminarium på Minoritets- och exildepartementet i Vilnius

I juni i år hade Lina Vaičiūnaitė, lärare i "Saule" skolan i Stockholm, möjlighet att delta i ett seminarium som hölls på Minoritets- och exildepartementet i Vilnius. Seminariets ämne var "Utveckling och variation av möjligheter för utbildning av litauiska barn i förskoleåldern utomlands". I seminariet deltog 28 litauiska lärare från 18 länder. Två frågor behandlades särskilt, det var tvåspråkighet och

čios mes nebelabai tų žaidimų beprisimenam arba apsiribojam „Dviem gaideliais“ ir „Jurgeliu meistreliu“. Todėl Jūratės Šemetaitės ir Veronikos Povilionienės praktiniai seminarai, kurių metu visos mokėmės dainelių, žaidimų, mylavimų, jodinių ir kitų linksmybų dalykų, leis mums pajavairinti pamokas ir suteiks džiaugsmo mažiesiems mokinukams.

Aldona Mazolevskienė kalbėjo apie dvikalbių vaikų psichologiją, davė daug naudingų praktinių patarimų. Ji teigė, kad lituanistinių mokyklų svarba yra labai didelė. Vaikui neužtenka girdėti lietuvių kalbą tik namuose, jis nori būti toks, kaip visi, todėl jam labai svarbu sutikti kuo daugiau žmonių ir savo bendraamžių, kurie kalbėtų lietuviškai, tik tuomet jis supras, kad tai svarbu ir reikalinga, kad ne jis vienas toks.

Po teorinių paskaitų buvo labai įdomu aplankyti darželius, kuriuos lankantys vaikai yra kilę iš dvikalbių šeimų arba auga dvikalbėje aplinkoje. Galėjome pasimokyti, kaip susitvarkyti aplinką, apžiūrėjome vaikų darbėlių parodėles, pamatėme, kaip vaikai patys žaidžia lietuviškus žaidimus, dainuoja.

TMID'o surengtas seminaras pranoko visus lūkesčius, suteikė labai daug naudingos informacijos. Jo metu atsirado naujų pažinčių, galimybė pasitarti su kitomis mokytojomis, kurios susiduria su panašiomis problemomis ir gali patarti ir pamokyti. TMID'o padovanotos mokyimo priemonės pravers ne vienerius metus. Todėl pabaigoje norėčiau padėkoti „Saulės“ mokyklos bendruomenei už paskatinimą vykdyti šį seminarą, TMID'ui už nepamirštamus išpuščius ir suteiktą progą tobulėti, visoms dalyvavusioms už pasidalijimą patirtimi ir gerą nuotaiką.

praktiskt arbete med barnen. När det gäller tvåspråkigheten är det viktigt att barnen får möjlighet att tala litauiska utanför hemmet för att inse att de inte är ensamma i sin situation. Under seminariet lärde sig lärarna nya visor, lekar och spel som de kan lära barnen. Det var väldigt givande att träffa kolleger med olika erfarenheter från många länder.

Popietė „Po obelīm“

Virginija Langbakk

Šią vasarą nedidelį jubiliejų atšventė tradicija tapęs vyriausiosios Švedijos lietuvių kartos, Bendruomenės valdybos bei darbo grupių vadovių ir komisijų narių susitikimas. Prieš penkerius metus atsivėkindama su Lietuvos ambasadoriumi Švedijoje Vytautu Naudužu vyriausioji karta ir Bendruomenės aktyvas pirmą kartą susirinko pas mus namuose po obelīm. Savaiame suprantama, kad po obelīm valgomai tik lietuviški patiekalai, prisimenamos tėvų ir protėvių dainos.

Pirmoji popietė parodė, kad tokie susitikimai svarbūs ne tik naujai kartai, kad ji pasimokyti iš vyresniųjų, pratęstų geras tradicijas, bet ir tam, kad vyresnioji karta turėtų galimybę artimiau susipažinti su naujomis LBŠ veiklos formomis ir žmonėmis, kurie tą darbą atlieka.

Šią vasarą į popietę „Po obelīm“ atvyko Lietuvos ambasadorius Remigijus Motuzas su žmona Laimute ir naujasis Lietuvos konsulas Antanas Muralis su žmona Ramune. Popietės metu buvo aptarta Pasaulio lietuvių bendruomenės veikla ir mūsų požiūris į kai kurias jos formas, nauji projektai ir kultūriniai renginiai.

Nemažai lietuvių bendruomenių kalba apie konfliktus ir suskilimą tarp vyresniųjų ir naujai atvykusių lietuvių, apie nesuderinamus interesus ir tarpusavio nesupratimą... Mes galime tik džiaugtis vyriausiosios kartos palaikymu, žavėtis jų energija ir dėmesiu Bendruomenės renginiams ir veiklai.

Sammanfattning: "Under äppelträdet"

För femte sommaren i rad samlades LFS styrelse och grupansvariga samt den första generationens litauer hemma hos Virginija Langbakk, LFS styrelseordförande. Till mötet under äppelträdet i år kom även den litauiska ambassadören och konsuln. Syftet med dessa möten är att diskutera föreningens arbete, dela med sig av erfarenheter och inte minst att ha trevligt. LFS kan vara stolt över rådande samsjka och samförstånd mellan generationerna.

Regina Molina

Renginio dalyvė/Evenemangensdeltagare

Taip „Savivaldybių žinios“ apibūdino antrus metus iš eilės vykstantį renginį „Pažinkime Lietuvos miestelius“, kurio metu švedai, lietuviai, kitų šalių ir kultūrų draugai bei bičiuliai supažindinami su žymesniais Lietuvos miesteliais. Ši šauni idėja kilo mūsų nenuilstamai bendruomenės pirmininkei Virginijai Langbakk, praėjusiais metais pakvietusiai visus į vieną seniausią Lietuvos miestelių – Švėkšną. Šiais metais estafetę perėmė Kretingos miestelis, pirmą kartą istorijos dokumentuose paminėtas 1253 metais.

Į renginį suvažiavo Lietuvoje vasarojantys švedai, norvegai, amerikiečiai, vokiečiai bei lietuviai. Turėjo atvykti ir daugiau svečių iš kitų šalių, tačiau, kaip paaiškėjo vėliau, kai kas Kretingą sumaisė su Vilniumi...

Kretingos miesto bendruomenė šauniai priėmė savo tautiečius iš užsienio. Svečių pasveikinti susirinko visos vietos įžymybės – miesto seniūnas Stanislovas Juknevičius, meras Valerijonas Kubilius, mero pavaduotojas Juozas Mažeika, taip pat Švėkšnos miestelio seniūnas Alfonsas Šeputis bei TMID'o atstovė Jolanta Norkevičienė, pajūrio kultūros atstovai.

Renginys vyko gražiausiuose grafų Tiškevičių rūmuose, kuriuose dabar įsikūręs Kretingos krašto istorijos muziejus. Po iškilmingų kalbų koncertavo muziejaus folklorinis ansamblis „Volungėlė“. Buvo surengta ekskursija po muziejų, Žiemos sodą bei parką, parodytas unikalus Astronominis kalendorius su Saulės laikrodžiu. Mums gerai pažįstamas pranciškonų brolis Kazimieras aprodė bažnyčią. Šiuolaikinės įžymybės – gražiausios Kretingos sodybos – svečius pasitiko su namine duona bei lašiniai.

Nors oras ir nebuvo pats palankiausias ekskursijoms (lietus pliaupė visą dieną), permirkę, tačiau puikiai nusiteikę grįžome į Žiemos sodą pratęsti vakaro, pasišnekučiuoti, aptarti tolimesnių bendravimo planų. Vakaras buvo linksmas – netrūko nei smagių kalbų, nei dainų, nei žemaitiško humoro, nei naujų pažinčių. Šeiminkai buvo labai dosnūs – pagal lietuvišką paprotį visiems svečiams padovanojo po kepaliuką juodos duonos, šaukštą naminukės ir knygą apie Kretingos muziejų.

Laikraštis „Švyturys“ rašo, kad kretingiškiečiai džiaugėsi, jog užsienyje gyvenantys tautiečiai pasilgsta gimtosios Lietuvos. Bendruomenė tikisi naujų draugų, patirties ir idėjų, o seniūnas viliasi, kad ateityje daugiau užsienio turistų sustos Kretingoje. Pirmojo renginio dalyvis, Švėkšnos miestelio seniūnas, ne tik džiaugiasi, kad renginio populiarumas auga, bet mato daug naudos ir patiems Lietuvos miesteliams – juk panašių renginių metu galima palyginti įvairias socialines programas, sodybas bei turizmo vystymo formas.

Mūsų programa „Pažinkime Lietuvos miestelius“ pasiekė savo tikslą – pamatėme daug įdomių dalykų, sutikome kūrybingų bei dvasingų žmonių, pasigėrėjome tradicijomis ir papročiais, paskanavome seniai beragautų valgių bei užmezgėme naujų pažinčių.

Kitais metais LBŠ pristatys Kretingą Švedijoje. Projektas ruošiamas kartu su Kretingos miesto bendruomene. Tikimės, kad tie, kurie negalėjo pamatyti Kretingos vasarą, turės galimybę susipažinti su Lietuvis mėdienu, jos tradicijomis, kultūrinio vystymosi perspektyvomis.

Sekančiais metais mus kviečia Varėna!

Sammanfattning: Bekantskap med Litauens... "Vatikan"

Så beskrev Litauiska Kommunförbundet årets evenemang "Lär känna Litauens små städer" som en gång om året presenterar en ny litauisk stad för svenskar, litauer bosatta utomlands och övriga Litauenintresserade. Initiativtagare till projektet är Virginija Langbakk, ordförande i den litauiska föreningen i Sverige. Förra året introducerades den litauiska staden Sveksna och i år var det Kretingas tur.

I evenemanget, som ägde rum den 3 augusti, deltog personer från Sverige, Norge, Tyskland, USA och självklart Litauen.

Kretinga var mycket gästvänligt mot sina utländska gäster. Programmet deltagare hälsades välkomna av Kretingas borgmästare och kommunordförande, stadens kulturpersonligheter samt en representant från Minoritets- och exildepartementet i Litauen.

Evenemanget ägde rum i Kretingas Historiska museum (som är en kulturbyggnad) där man blev bjuden på mat och underhållning av sta-

dens folkgrupp "Volungele". Stadens representanter ordnade en stadsvandring och man fick möjlighet att besöka bl.a. en exotisk vinträdgård och den gamla stadskyrkan.

Under programmets gång startades diskussioner om framtida samarbeten, nya vänskapsband knöts och man hade helt enkelt roligt.

Efter evenemanget skrev den lokala tidningen "Švyturys" att Kretingaborna var mycket glada över det här initiativet och hoppas på nya idéer, erfarenheter, fortsatt vänskap och fler besök av utlandsturister i staden. Nästa år kommer den litauiska föreningen i Sverige i samarbete med Kretingas samfund att presentera staden här i Sverige och då kommer alla som missade tillfället att besöka Kretinga i somras att få ta del av det här projektet.

Nästa år går tåget till södra Litauen och Varėna!

Atkelta iš 4 psl.

Renginį pradėjo kultūros atašė Liana Ruokytė, pristatydama publikai rašytoją Vytautą V. Landsbergį ir vertėją Jonas Ūhman. Autorius šilčiau dalijosi savo įspūdžiais iš susitikimų su įvairių Lietuvos miestų ir miestelių skaitytojais ir mažaisiais žiūrovais. Jis pasidžiaugė, kad Švedija – pirmoji šalis, kurioje pradėta versti jo kūryba.

Rašytojas kartu su aktoriumi G. Storpirščiu grodami gitaromis mieliai sudainavo kelias daineles.

Po trumpos pertraukėlės vyko spektaklis. Aktorių Gedimino Stor-

pirščio ir Neringos Varnelytės vaidyba buvo nepakartojama! Labai žavėjo aktorės Neringos Varnelytės gebėjimas žaibo greitumu persikūnyti į vis kitą pasakos herojų. Spektakliu buvome sužavėti visi: nuo paties jauniausio iki vyriausio žiūrovo.

Nuoširdus ačiū visai spektaklio kūrybinei grupei: režisieriui Albertui Vidžiūnui, dailininkui Artūriui Šimoniui, kostiumų dailininkei Aistei Baranauskienei.

Na, o aktorius Gedimino Storpirščio paties sukurtos dainos, tikrai, dar ilgai padės prisiminti šį nuostabų spektaklį.

Kajetonas Julius Čeginskas

Audronė Vodzinskaitė-Städje

Pirmą kartą su Kajetonu Juliumi Čeginsku susitikau dar tais linksmais laikais, kai į Stokholmo uostą atplaukdavo laivas iš Klaipėdos, o penktadieniais Švedijos lietuvaičiai laive galėdavo užsisakyti cepelinų ir dalį nakties prašokdavo bare. Norintiems pakalbėti ar atsivėsinti užtekdavo vietos ant denio. Ant to denio ir prasidėjo mano pažintis su labai mielu, bet tiesiu, didelės erudicijos, savikritiško mąstymo, nepaprastos patirties ir labai kukliu žmogumi. Tąsyk kalbėjomės apie kalbas, o šįsyk, 2006 metų kovo pabaigoje, – apie gyvenimą, mokslus, darbus ir kalbas.

Susitikti su gerbiamu Čeginsku į Uppsalą buvome nuvažiavusios su Virginija Langbakk svetinguose Apolonijaus ir Paulos Batvinių namuose.

Kajetonas Julius Čeginskas gimė 1927 metais Alytuje, Dzūkijos sostinėje, 4 vaikų šeimoje. Pirmieji jo metai gimnazijoje sutapo su paskutiniais nepriklausomos tarpukario Lietuvos metais. Antrais metais jau buvo Sovietų Sąjungos okupacija, trečiais – vokiečių. Pirmais metais svetima kalba gimnazijoje buvo prancūzų, antrais metais – rusų kalba, trečiais metais – vokiečių. „Visko po truputį, o iš viso – nieko“, – pasakoja pašnekovas. Po trejų metų

jo gyvenimo laikotarpyje buvo ir kitų lemtingų įvykių. vokiečių kalbos mokymosi, patekęs į Vokietiją, nemokėjo „sudėti“ nė vieno sakinio. Gimnazijos atestatą gavo jau Vokietijoje, Blombergo mieste. „Vokietijoje tuojau po kapituliacijos buvo sukurtos pabėgėlių stovyklos. Lietuvių buvo apie 60 000, ir lietuviai vienu metu turėjo apie 20 gimnazijų ir progimnazijų, kiekviena didesnė stovykla turėjo savo mokyklą. Tai buvo lyg mažos valstybės – turėjo savo policiją, vyriausybę, parapiją, kunigus (Vakarų Vokietijoje buvo virš 200 kunigų)“. Pabėgėlių stovykloje pradėjo leisti opozicinį lapelį „Knyslė“ prieš lietuvių bendruomenės valdžią stovykloje. Vėliau dar paragino kitus leisti „Puodą“. Už tai pradėjo grėsti išmetimas iš gimnazijos be teisės į ją sugrįžti, tačiau Kajetonas spėjo paduoti pareiškimą, kad jį išleistų su 2-ą trimestrį baigimo pažymėjimu. Trečią trimestrą, ir tuo pačiu gimnaziją, pabaigė besimokydamas savarankiškai.

Tačiau iki gimnazijos baigimo dar buvo ilgas kelias į Vokietiją. Kajetonas nusiteikęs labai savikritiškai: „Juokinga šiandien pasakyti, kad mano pasitraukimas iš Lietuvos buvo politiška motyvuotas.“ Tačiau klausantis pasakojimo apie „kelionę“ į Vokietiją, suvoki, jog be priverstinio pasitraukimo iš Tėvynės tame

jo gyvenimo laikotarpyje buvo ir kitų lemtingų įvykių.

Nuo 1940 metų Kajetonas priklausė 1930 metais uždraustai ir slapta veikusiai ateitininkų organizacijai, kuri turėjo pagrindinės veiklos tradicijų: slapta gamino atsišaukimus, laikraščius ir juos platino. 1943–44 metais išitraukė į antisovietinę veiklą: „niekas neįtarė, kad tas mažiukas, smulkus berniukas užsiimtų tokiomis dalykais“ (Kajetonui tada tebuvo 16 metų). Iš 1940–41 metais veikusio „Lietuvių aktyvistų fronto“ (LAF), kurio didžiausias pasiekimas buvo tų metų Laikinosios vyriausybės sudarymas, tada susikūrė „Lietuvių frontas“ (LF). (Žodį „aktyvistas“ išbraukė, nes jis daug kam kėlė nemalonių asociacijų). Nuo 1943 m. LF leido nelegalų laikraštį „Į laisvę“, kuris buvo 1941 metų sukilimo metu ėjusio laikraščio tęsinys. Vokiečiai tą laikraštį uždarė, tad jis ėjo pogrindyje. „Buvau tam rately Alytuje, kuris slapta gamino, daugino ir platino šituos LF leidinius“, – pasakoja Kajetonas.

Frontui artėjant tapo aišku, jog Lietuva bus Sovietų okupuota antrą kartą. „Tą dieną, kai pirmą sykį užgirdome šūvius prie Nemuno, mudu su draugu patraukėme į Vakarų ir stojome savanoriais į Lietuvišką dalinį. Mažas dalinys prie Marijampolės komendantūros, likutis iš vietinės rinktinės. Daug kam kyla klausimas, kam priklausė ta rinktinė? Vienareikšmiško atsakymo čia nėra. Be vokiečių leidimo ji nebūtų buvusi suorganizuota, bet jos tikrasis vadas buvo generolas Plechavičius. Sąjūdžiai buvo susijungę į bendrą Vyriausią Lietuvos išlaisvinimo komitetą (VLIK'ą), o to komiteto pritarimu buvo organizuojami daliniai, kurie vokiečiams buvo jų pagalbiniai daliniai, jie žiūrėjo į juos kaip savo kolaborantus, bet tuo tarpu lietuvių pusė matė galimybę sudaryti sau ginkluotą pajėgą, kurios lemiama metu būtų galėjusios pasiekti savo tikslų, t.y. priešintis naujai okupacijai. Šiandieniniai kai kurių istorikų straipsniai ne visiškai tiksliai perduoda to laiko nuotaikas ir kryptis, kurios reiškėsi to meto Lietuvoje. Okupuotam krašte viešai reikštis galima buvo tikrai suradus tam tikrą *modus vivendi*, tam tikrą prisitaikymo būdą,“ – paaiškina Kajetonas Čeginskas.

Kaip ir kiekvienas, palikęs tėvynę, tiksliai prisimena tą dieną, taip ir Kajetonas, gal jau primiršęs kai kuriuos buvusius „labai svarbius“ įvykius, po daugelio metų pasakoja: –“1944 metais rugpjūčio 3-ią dieną mes perėjome Prūsijos sieną. Prasidėjo mano kelias į Vakarų. Tik peržengus Rytprūsių sieną mus sulaukė. Ir jaunesnio amžiaus, 15–18, 19 metų jaunuoliai buvo paimti į kariuomenę, priešlėktuvinę apsaugą, vadinami karo talkininkai. Iš pradžių buvo keli šimtai lietuviukų, paskui mažėjo. Heseno krašte norėjo ir iš manęs padaryti kareivį, bet nelabai stiprus buvau, buvau apmokintas prožektorininku, bet per tą laiką prožektoriai išėjo iš mados. Bet visa ta mano „karjera“ vokiečių kariuomenėje pasibaigė kapituliacija. Patekau į nelaisvę, porai savaitių. Paskui buvau pasiūstas dirbti pas ūkininką, bet aš nieko neišmaniau apie ūkį. Dirbau su pora lietuviukų, paskui užgirdau, kad yra pabaltijiečių stovykla ir ten persikėliau.”

Kajetonas sako, jog jo mokslus lengviau atsekti pagal vietas: 4 metai – Vokietijoje, 4 – Romoje, 4 – Strasbūre: baigęs gimnaziją, vieną semestrą mokėsi Baltijos universitete Hamburge, nuo 1946 m. porą metų studijavo kunigų seminarijoje Alksete, Bavarijoje, po to – 4 metus popiežiškame Grigaliaus universitete Romoje, ten gavo filosofijos bakalaurą ir filosofijos licenziato laipsnį, vėliau – teologijos bakalaurą laipsnį, bet: ”paskui turėjau konfliktą... (juokiasi) ... ir faktiškai buvau išmestas, pašalintas iš Šv. Kazimiero kolegijos”. Strasbūre mokėsi JAV kongreso išlaikomos Laisvos Europos kolegijoje, gavęs stipendiją. Ten 4 metus lankė sociologijos-moralės seminara ir rengė disertaciją apie lietuvių tautinį atgimimą, kurią apsigynė 1956 metais.

”Per tą laiką sukūriau savo šeimą” ... Turbūt žmogui reikia gimti po tokia žvaigžde, kuri rodo, jog gyvenimo kelias niekada nestos prieš jausmą namelio viename žemės lopinėlyje, o vis vingiuos, šokinės ir kvies tolyn arba atgal. Ir turbūt nėra lengva sutikti kitą panašaus likimo žmogų. Gal todėl Kajetonas apie žmoną pasakoja su nepaprasta pagarba ir meile: ”Lietuvaičių buvo mažai. Vėdžiau estė. Ir anksti pradėjo mūsų šeima augti. Pirmą, negu apsigyniau doktoratą, žmona užbaigė savo politinių mokslų studijas diplomu, gimė mūsų pirmas vaikas Strasbūre. Žmona buvo labai gabi kalboms, puikai mokėjo švedų, anglų, vokiečių, prancūzų kalbas” ... Šeima susilaukė penkių vaikų: trijų mergaičių ir dviejų berniukų.

Baigęs studijas, Kajetonas Čeginskas vieną trimestrą dirbo Varsio 16-osios gimnazijoje istorijos- visuomenės mokslų mokytoju, o 1951 metais, kai ”Amerikos balsas” iš Niujorko atidarė savo skyrių Miunchene, Kajetonas pradėjo dirbti ten. Radijuje dirbo daug įdomių žmonių, viskas sukosi apie Rytų-Vakarų politiką. Per radiją buvo skelbiamos ir žinios, įvairiais būdais atėjusios iš Lietuvos: ”Chruščiovo laikais jau buvo atolydis, buvo šioks toks judėjimas. Pirmiausia tai buvo žydai, kurie keliavo į Izraelį ir atveždavo žinių. Kai kurie buvo grįžę iš Sibiro stovyklų, susitikę ten pabaltijiečius, lietuvius papasakodavo, perduodavo informaciją. Vėliau Lietuvoje pradėjo eiti ”Katalikų bažnyčios kronika”, slaptas leidinys, kuris išsilaikė iki pat 1988 metų, savo leidimo pabaigos, sovietų neišaiškintas. ”Kronika” bei pogrindžio ”Aušra” bei ”Varpas” taip pat ateidavo įvairiais kanalais. Tačiau 1958 metais pabaltijietiškas radijo redakcijas uždarė. Viskuo kalta buvo taip vadinama Ženevos dvasia. Tai buvo tais laikais Chruščiovo Maskvos suartėjimas su Vašingtonu. Ženevos dvasia padarė tai, kad sovietai apleido Austriją ir leido Austrijai susijungti, bet Vokietijos problemos nespėta išspręsti. ... Ir paskui tas viskas nusitęsė iki Gorbačiovo laikų, kai tas suartėjimas išsipildė.”

1958 metais Kajetonas pirmą kartą persikėlė į Švediją, kur 8 mėnesius dirbo archyvo darbininku: ”Intelektualai, kurie netiko darbo rinkai, sudarė atskirą kategoriją, vadinamą archyvų darbininkų. Daugiausia tai buvo pagyvenusio amžiaus žmonės, o aš buvau 31-ųjų metų jaunuolis. 8 mėnesius dirbau, paskui dar mėginau švedišką mokslinį laipsnį pasiekti, bet aš negalėjau iš tos stipendijos šeimos išlaikyti...”

1964-65 metais Kajetonas Čeginskas buvo išrinktas į Vyriausiąją Lietuvos išlaisvinimo komitetą (VLIK’ą), buvo išvykęs į Ameriką, tačiau po pusmečio grįžo. ”Ten ne taip lengva įsikurti. Daug geriau su visa šeima išsilaikyti Švedijoje, kur palankesnis socialinis klimatas. 1965 metais galutinai apsisprendžiau likti Švedijoje.” Čia iki 1975 metų dirbo universiteto bibliotekoje. Įsijungė į Lietuvių bendruomenės Švedijoje (LBŠ) veiklą. Kurį laiką buvo išrinktas į valdybą sekretoriumi.

1975 metais pradėjo dirbti lietuviškoje ”Laisvosios Europos” radijo redakcijoje Miunchene. ”Iš pradžių jie mūsų nenorėjo priim-

ti į Laisvosios Europos radiją, Pabaltijo kraštus laikė Sovietų Sąjungos dalimis, tuo tarpu Rytų Europos valstybės kaip Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija turėjo savo atskirą padalinį”. Šiame darbe 1975-78 metais Kajetonas Čeginskas buvo vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoju, o 1978-1992 m. – vyriausiuoju redaktoriumi iki tol, kol jam sukako 65-eri ir pagal vokiečių įstatymus reikėjo išeiti į pensiją.

Be tiesioginio darbo radijuje Kajetonas Čeginskas buvo užsiėmęs įvairia lietuviška veikla: rašydavo ”Tėviškės žiburiams”, kitiems lietuviškiems leidiniams, turėjo daug slapyvardžių: Vidzgiris, Grikis, Lembergas. Rinko medžiagą apie Lietuvos pasipriešinimą ir turėjo sudaręs ištisą kartoteką, buvo lietuviškų studijų savičių organizatorius, paskaitininkas, dalyvis. Apie tautinį atgimimą buvo paruošęs apie 300 psl. mašinarščio disertaciją, jos pagrindu buvo išleistos dvi studijos vokiečių kalba: viena apie kolonizaciją Lietuvoje, kita apie rusifikaciją XIX amžiuje, tomis tomomis paskelbė straipsnių.

Prasidėjus Atgimimui, Kajetonas Čeginskas 7 mėnesius Kaune teologijos fakultete dėstė bažnyčios socialinį mokymą. Lietuva jo per daug nenustebino. Dirbdamas radijuje ir gaudamas šviežiausias žinias iš už geležinės uždangos, turėjo apytikrą Lietuvos vaizdą. Tačiau tai nebuvo prieškario Lietuva: ”pamačiau, kad aš ten labai tinku dėl to, kad mano mąstymas užsikonservavęs, negalėjau atsikratyti to. Mano kalba buvo ta, kuria išauklėjo lietuviška mokykla tarpukaryje...” Čeginsko žmona taip pat išvyko, tik į Tailandą – dirbti vertėja vidaus reikalų ministerijoje. Šeimoje netrukus įvyko dideli pokyčiai: 1993-iais mirė žmona, jauniausioji dukra Miunchene užbaigė gimnaziją ir išvyko į Olandiją. Kajetonas visam laikui grįžo į Švediją, arčiau savo vyresniųjų vaikų...

Visi Čeginskų šeimos vaikai turi aukštąjį išsilavinimą. Keturi vaikai baigė mokslus Švedijoje, o jauniausioji – Vokietijoje, todėl ir pirmoji kalba jiems ne ta pati: pirmiems keturiems – švedų, jauniausiajai – vokiečių. Visi šiek tiek kalba lietuviškai, o jauniausioji dukterė su savo dviem mergaitėm kalba estiškai. Ji domisi vaikų daugiakalbyste, ketina šia tema rašyti mokslinį darbą, todėl norėtų susisiekti su kuo nors, besidominčiu šia tema Lietuvoje. ”Vaikai žino, kad jie priklauso ir Estijai, ir Lietuvai. Bet kas yra jų tapatybė, sunku spręsti...”

Baigiant interviu Kajetonas Čeginskas tarsi įspėjo: ”Iš manęs herojaus padaryti negalima, bet kai ką esu padaręs...”

Taip, už žmogų geriausia kalba jo darbai.

Sammanfatning: Kajetonas Julius Čeginskas

Den här artikeln grundas på en intervju med Kajetonas Julius Čeginskas, som är en av den så kallade första generationens litauer i Sverige. Čeginskas är född 1927. Han var aktiv i motståndsrörelsen i Litauen och flydde till Väst 1944. Han fick högre utbildning i filosofi, teologi och sociologi i Tyskland, Italien och Frankrike. 1951-58 arbetade han på radioprogrammet ”Amerikas röst” avdelning i München, men 1958 när radioprogrammet upphörde kom han till Sverige och fick arbete här som arkivarbetare och sedan som bibliotekarie. 1964-65 var han verksam inom Litauiska befrielsekommittén i USA. Åren 1975-1992 var han åter i München och arbetade på radio ”Fria Europa”, 1978-1992 som chefsredaktör. Čeginskas har varit aktiv i exillitauiska pressen och publicerade artiklar om bl.a. litauiska motståndsrörelsen och kolonisering av Litauen. Čeginskas var gift med en estniska och de har fått fem barn. Barnen kan göra sig förstådda på litauiska, men deras första språk är svenska eller tyska. Den yngsta dottern talar med sina flickor estniska.

„Draugystės tiltas“ Vokietijoje

Regina Molina

Šių metų liepos 6-8 dienomis Vokietijoje, Hüttenfelde, Romuvos pilyje ir Vasario 16-osios gimnazijoje vyko jau trečiasis Europos lituanistinių mokyklų sąskrydis. Galime didžiuodamiesi pasidžiaugti, jog

šio didžiulio sąjūdžio pradininkė buvo mūsų „Saulės“ mokykla, 2005 m. į Sigtuną sukvietusi bendraminčiai iš 6 Europos šalių. Renginio tikslas ir pagrindinė idėja – aptarti užsienyje gyvenančių lietuvių vaikų mokymo aktualijas, pasidalinti darbo patirtimi, mokymo priemonių ir metodikos klausimais, užmegzti draugiškus ryšius tarp Europos lituanistinių mokyklų, ieškoti bendrų sprendimų tobulinant lietuvių kalbos mokymą. Tuomet renginys buvo skambiai pavadintas „Draugystės tiltu“.

Į tęstinį Europos lituanistinių mokyklų ir lietuvių bendruomenių projektą susirinko mokiniai, jų tėvai, mokytojai ir bendruomenių atstovai iš 13 šalių – Vokietijos, Airijos, Lietuvos, Didž. Britanijos, Ispanijos, Norvegijos, Šveicarijos, Švedijos, Prancūzijos, Danijos, Olandijos, Austrijos, Belgijos. Iš viso 175 dalyviai, iš jų 62 vaikai ir 113 suaugusių.

Mūsų Švedijos „Saulės“ mokyklėlei atstovavo mokytoja Lilia Bakanauskaitė, Gabrielle Molina, Jorge Molina, Regina Molina, Jonė Šeštakauskaitė, Eleonora Jonušienė ir Jonas Jonušas. Visi esame šio renginio iniciatoriai ir nuolatiniai dalyviai.

Organizatoriai gerokai paplušėjo, įdėjo daug fantazijos ir širdies. Vasario 16-osios gimnazijos Vėliavų aikštėje buvo iškilmingai pakeltos vėliavos. Renginio dalyvius pasveikino – Lietuvos ambasadoriai Vokietijoje p. Evaldas Ignatavičius ir Airijoje p. Izolda Bričkovskienė,

tęsinys 11 psl.

Šarūnas Sauka trečiadienį – Vilniuje, šeštadienį – Kristianstade

Virginija Kulikauskaitė

Kai 1997 metais pradėjau studijuoti Vilniaus universitete, mažiausiai ne tik savo specialybės (archeologijos), bet ir turėjau nuostabią galimybę pažinti Lietuvos kultūrinį gyvenimą, kuris tuo metu buvo jau atsigavęs ir be to buvo labai dosnus ne tik įvairių parodų bei koncertų, bet ir didelių studentiškų nuolaidų.

Ir visai suprantama, kad kai Lietuvos televizija 1998 metais pareklamavo, kad dailininkas Šarūnas Sauka atidaro savo parodą Šiuolaikinio meno centre, mes su studijų draugėmis kaklus ištiesusios laukėme trečiadienio (tuomet muziejai studentams buvo nemokami), kad pamatytume tuos stebuklingus paveikslus, nes būtent tokie jie mums atrodė tame reklaminiame filmuke. Dar tuomet, aplankiusi Šarūno Saukos dailės parodą, aš pagalvojau, kad jo kūryba yra ypatinga ir su godžiu susidomėjimu perskaitydavau kiekvieną straipsniuką apie šį dailininką, kuris tik patekdavo į mano rankas.

Ir štai beveik po dešimties metų gyvenimui nubloškus mane į Švedijos miestelį Kristianstadą ankstyvą pavasarį pasklido kalbos, jog šią vasarą Kristianstado muziejuje bus kažkokio dailininko iš Lietuvos paroda. Aš pamaniau, kad tokiame mažame miestelyje kaip Kristianstadas tikrai bus kokio jauno kylančio dailininko paroda. Ir kaip man teko nustebti, kai sužinojau, jog pats Šarūnas Sauka turės savo parodą. Tik šį sykį šeštadienį, o ir įėjimas nemokamas! Su nerimu laukiau tos birželio 9 dienos. Net mano artimieji nerimavo kartu su manimi. Ir kaip visada tokiais atvejais būna, mano fotoaparatas sugedo. Bet tai nesusistabdė manęs aplankyti bei dar kartą pasigrožėti paroda, pamatyti patį dailininką Šarūną Sauką. Dailinikas pasirodė esąs labai kuklus. Jo kūryba persmelkta įvairiomis mintimis apie gyvenimą. Man buvo įdomu ne tik pamatyti parodą, bet ir pakalbinti kelis vietinius parodos lankytojus ir paklausti kaip jiems patiko lietuvių dailininko paroda.

Ingrid Göthesdotter, tapytoja iš Kristianstado regiono, į klausimą, ką ji mananti apie Šarūno Saukos parodą, ji atsakė, kad ji yra be galo ja sužavėta. Jos manymu, menas turi būti šiek tiek nesveikas, bet tikras. Kaip tik tokia jai ir pasirodė Šarūno Sauko kūryba. Be tuo pačiu jo tapyba dvelkia ramybe ir susitaikymu, kad pasaulis yra toks koks jis yra:

kartais gražus, o kartais – ne, tvirtino ji. Jo detalizuotose paveikluose galima įžvelgti viduramžių ar net renesanso dvasią, toliau dėstė pašnekovė. Į klausimą, ar ji mananti, kad Šarūno Saukos kūryba pasižymi lietuviškumu, ji atsakė, kad apie jo tapybą ji taip nepasakytų, tačiau jo medinėje skulptūroje ji įžvelgia Lietuvai būdingą medinės skulptūros tradiciją.

Kita tapytoja Tina Lundgren iš to paties Kristianstado regiono taip pat buvo sužavėta Šarūno Saukos paroda. Jos manymu Šarūno Saukos kūryba pasižymi kokybe. „Tokie dalininkai kaip jis gali tapyti pačius nemaloniausius dalykus, tačiau jo talentas tapyti viską paverčia nuostabiu menu“ - tvirtino ji. „Tai dailinikas, kuris tiki savo kūryba nuo pat pradžių“ - užbaigė pašnekovė.

Abi pašnekovės sutartinai patvirtino, kad Šarūno Saukos tapybos ir skulptūros paroda Kristianstado muziejaus galerijoje yra viena iš geriausių, kurias joms teko laimėti apalnkinti. Šarūno Saukos tapybos ir skulptūros paroda veikė iki 2007 spalio 7d.

Om konstnären Sarunas Saukas utställning

Redan under studietiden, 1997, fick jag möjlighet att lära känna det litauiska kulturlivet lite bättre, bl a konstnären Sarunas Sauka, vars verk har förtrollat mig. Nu, tio år senare, fick jag en underbar möjlighet att besöka hans utställning i Kristianstads Museum, som, precis som under min studietid, var gratis!

Under utställningen passade jag på och frågade några besökare vad de tyckte. Ingrid Göthesdotter, konstnär från kristianstadsregionen, var positivt överraskad. Enligt henne ska konsten vara lite plågad, men äkta, precis som Saukas verk: lugn och försonande, som vår värld - bara vacker ibland. Ingrid tyckte inte att tavlorna var typiskt litauiska, möjligtvis att hans träskulpturer fortsätter den litauiska traditionen. Man kan också ana medeltids- och renässansandan, tyckte konstnärinnan. Utställningen kunde besökas fram till den 7 oktober 2007.

LBS sveikinimai

Sveikinimai Aldonai Boij

Sveikiname ilgametę, ištikimą LBS narę Aldoną Boij su garbingu jubiliejumi. Linkime stiprios sveikatos, geros nuotaikos, sėkmės ir laimės gyvenime.

LBS valdyba

Gratulationer till Aldona Boij

LFS styrelse gratulerar den trogna föreningsmedlemmen Aldona Boij till hennes fina jubileum. Vi önskar dig god hälsa, lycka och framgång!

LFS styrelse

Sveikiname su jaunatvišku jubiliejumi!

Sveikiname LBS narę Vijoletę Urbanavičiūtę atšventus jaunatvišką jubiliejų ir linkime meilės, laimės bei sėkmės gyvenime.

LBS valdyba

Gratulerar till ett ungdomligt jubileum!

Grattis till LFS-medlemmen Vijoletę Urbanavičiūtę som har fyllt jänmt. Vi önskar kärlek, lycka och framgång.

LFS styrelse

Atkelta iš 10 psl.

Vokietijos LB pirmininkas Antanas Šiuoždinis, TMID'o atstovė Vida Bagdonavičienė, renginio organizatoriai ir Eleonora Jonušienė – „Draugystės tilto“ iniciatorė. Po iškilmingos dalies vaikai, brolių pranciškonų Pauliaus ir Kazimiero vadovaujami, pasileido muziką ir šėlo iki vėlumos. O suaugusieji galėjo pabendrauti.

Antroji diena buvo kupina įvykių ir veiklos: vaikai galėjo pasirinkti ir Jurgelio meistrelio dirbtuves, ir muzikos būrelį, pasirungti Riterių klube, dalyvauti įvairiuose sporto žaidimuose bei linksmoste estafetėse. Iš Lietuvos atvykęs „Atviro rato“ teatras parodė spektaklius „Senelės pasaka“ ir „Sparnuotasis Matas“.

O tuo tarpu Didžiojoje pilies salėje vyko mokytojų seminaras. Pranešimus skaitė – Loreta Paulauskaitė, PLB valdyba, Vida Bagdonavičienė, TMID'as, Andrius Šmitas, Vasario 16-osios gimnazijos direktorius, Joana Pribušauskaitė, VU Filologijos f., Nijolė Janauskienė, Didž. Britanija, Regina Molina, „Saulės“ mokykla. Vėliau vyko labai audringa ir aktuali diskusija tema „Lituanistinių mokyklų patirtis, problemos ir jų sprendimai“.

Bendruomenių atstovai saulutėje aptarinėjo įvairias bendravimo formas tarp LR valstybinių institucijų ir Lietuvos bendruomenių.

Renginio kulminacija buvo vakaronė prie draugystės laužo Romu-

LBS sveikinimai

Sveikinimai Kerstin Aronsson

Sveikiname LBS narę, bendrą LBS ir Švedų-latvių bendruomenės renginių organizatorę Kerstin Aronsson, atšventusią gražų jubiliejų! Linkime kuo geriausios kloties!

LBS valdyba

Gratulationer till Kerstin Aronsson

Vi gratulerar Kerstin Aronsson som är medlem i vår förening och arrangemangsansvarig i Svensk-Lettiska föreningen, på hennes bemärkelsedag och önskar henne lycka till!

Styrelsen för Litauiska Föreningen i Sverige

Martin Säaf - 50!

LBS sveikina Martiną Säaf, rugpjūčio mėnesį atšventusį gražų jubiliejų! Martinas Säaf yra grupės "Soft Jazz Trio", sėkmingai pasi-rodžiusios per Bendruomenės renginius, narys.

LBS valdyba

Gratulationer till Martin Säaf

Grattis till Martin Säaf som fyllde jänmt i augusti! Martin Säaf är medlem i "Soft Jazz Trio" som med framgång har uppträtt på LFS evenemang.

vos pilaitės parke. Visus linksmino kaimo kapela „Brydė“ iš Šiaulių, o mes šokom, trypėm ir dainavom. Vakaras buvo tikrai šaunus!

Paskutinę renginio dieną, sekmadienį, po paskutinių sveikinimų, palinkėjimų, projekto apibendrinimų, simbolinė „Draugystės tilto“ vėliava buvo perduota Ispanijos atstovams. Renginyje baigėsi tradicinėmis šv. mišiomis, kurias aukojo brolis Paulius, padedamas brolio Kazimiero. O „Draugystės tiltas“ tęsiasi – iki pasimatymo Ispanijoje! Nosvemos en España! Daugiau adresu: www.draugystestiltas.eu

Projektet "Vänskapens bro" i Tyskland

Projektet "Vänskapens bro" som startades i Sverige 2005 av "Saulė" skolan fortsatte sin verksamhet i år i Tyskland. Projektets syfte är att behandla aktuella frågor om utbildning av litauiska barn som är bosatta utomlands och skapa kontakter. Projektet får stöd från Minoritets- och exildepartementet i Litauen. I Hüttenfeld i Tyskland samlades 175 projektdeltagare från 13 länder under tre dagar i juli. "Saulė" skolan representerades av sju personer: lärare, föräldrar och barn. Alla deltagande skolor fick hålla en presentation, barnen kunde vara med på olika kurser, tävlingar, dans och lekar, medan lärarna, föräldrarna och de inbjudna föreläsarna deltog i en konferens och en diskussion. I evenemanget deltog även franciskanerbröderna, en teatergrupp och en musikgrupp från Litauen. Nästa år fortsätter projektet i Spanien.

LBS INFORMACINIS LEIDINYS / NYHETSBLAD FÖR LITAUISKA FÖRENINGEN I SVERIGE, Nr. 2 (10)

2007 M. SPALIS / OKTOBER ÅR 2007

LEIDĖJAS / UTGIVARE: LBS valdyba / LFS styrelse

PIRMININKĖ / ORDFÖRANDE: Virginija Langbakk

Skravvägen 25 B, SE-141 72 Huddinge

virginijalangbakk@hotmail.com tel.: 070-597 06 80

SEKRETORĖ / SEKRETERARE: Eglė Marcinkevičiūtė,

egle.marcinkeviciute@sh.se tel.: 070-335 42 39

LBS POSTGIRO / LFS PG 22 30 29-0

LBS EL.PAŠTO ADRESAS / LFS E-POST: valdyba@lietuviai.se

SVETAINĖ / WEBBADDRESS: www.lietuviai.se

Narystės paraiška yra LBS svetainėje /

Medlemsansökan finns på LFS-webben

REDAKCIJA/REDAKTIONEN: A.Städje (ats./ansv.), E. Marcinkevičiūtė

TEKSTUS REDAGUOJA / TEXTREDIGERARE: E.Marcinkevičiūtė, J.Städje

L.Vaičiūnaitė, J.Baltrušaitytė, E.Johansson, S.Langbakk, A.Griff.

DIZAINAS IR MAKETAS/FORMGIVNING OCH LAYOUT: A. Städje

SANTR./SAMMANFATT.: E. Marcinkevičiūtė, V.Gudaitytė,

J.Karlsson, L.Vaičiūnaitė, R.Permats

ILIUSTRACIJOS/ BILDER: E.Vilūnas(1), J.,H.Croona(4,5),

S.Langbakk(6), R.Molina(7,10), A.,J.Städje (8,11,12),

REDAKCIJOS EL.PAŠTAS/ REDAKTIONENS E-POST: audrone@qedata.se

KAINA / PRIS: 15 SEK, LBS nariams - nemokamai /

för LFS medlemmar - gratis

TIRAŽAS / ANTAL EXEMPLAR: 130 vnt./st.

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti atsiųstus tekstus./

Redaktionen har rätt att förkorta och redigera inkomna texter.

LBS sveikinimai

Kajetonui Juliu Čeginskui - 80!

2007 m. liepos 1 d. 80-ties metų jubiliejų šventė ilgametis LBS narys gerb. Kajetonas Julius Čeginskas. Labai didžiuojamės Bendruomenės gretose turėdami tokių kūrybingą ir iškilų išėivijos lietuvių mokslininką, įgijusį mokslinius laipsnius net trijose srityse!

Ilga ir aktyvi gerb. Kajetono veikla glaudžiai siejosi su Lietuva. Paminėtina, kad jis tarp kita ko dirbo VLIK'o valdyboje ir Lietuvos laisvės komitete, „Laisvės“ ir „Laisvosios

Europos" radijuje, buvo nuolatinis Europos lietuviškųjų studijų savaitinių rengėjas. Taip pat bendradarbiavo Lietuvių enciklopedijoje, Eltoje, ELI, Vatikano radijo lietuviškose laidose.

Išėivijos spaudoje yra paskelbęs daug straipsnių sociologijos, istorijos temomis bei politinio-visuomeninio Lietuvos gyvenimo apžvalgų. Išėęs į pensiją, sugrįžo gyventi į Švediją.

Paties gerb. Kajetono žodžiaisariant, „jų namuose niekada nebuvo vienos kalbos" (žmona buvo estė, šeima gyveno net keliose Europos šalyse), bet visi penki vaikai šneka ir lietuviškai!!!

Turėję galimybę susitikti ir asmeniškai pabendrauti su gerb. Kajetonu, jį pažįsta kaip labai inteligentišką, plačios erudicijos žmogų, besidominį visuomeninio politinio gyvenimo aktualijomis Lietuvoje bei pasaulyje, mėgstančiu literatūrą. Pokalbiuose visada jauti įdomų ir nešališką pašnekovą bei nuoširdų, jautrų ir labai mielą žmogų.

Lietuvių bendruomenės Švedijoje vardu nuoširdžiausiai sveikiname gerb. Kajetoną Čeginską ir linkime ilgų, sveikatingų metų!

Sammanfattning: LBS valdyba

Grattis till Kajetonas Julius Čeginskas

LFS gratulerar medlemmen Kajetonas Julius Čeginskas på 80-årsdagen! Kajetonas Julius Čeginskas har gjort mycket för Litauens sak i exil: han har bl.a. varit styrelsemedlem i Högsta litauiska befrielsekommittén, varit medarbetare på flera europeiska radiokanaler och publicerat artiklar om litauisk historia, samhälle och politik.

LFS styrelse

Sveikiname Daivą ir Ričardą!

Nuoširdžiai sveikiname LBS narius Daivą ir Ričardą Bzeskiaus, šią vasarą sumainiusius jungtinių žiedus! Linkime sveikos, laimingos, gausios šeimos!

LBS valdyba

Sammanfattning

Vi gratulerar Föreningsmedlemmar Daiva och Ricardas Bzeskiai, som gifte sig i somras och Föreningen önskar er en frisk, lycklig och stor familj!

LFS styrelse

Progos!

LBS valdyba norėtų sveikinti visus su jubiliejais, vedybomis ir kitais svarbiais įvykiais. Labai prašome pranešti valdybai arba laikraščio redakcijai audrone@qedata.se apie artėjančias progas ir pridėti savo nuotrauką.

Sammanfattning

LFS styrelse skulle gärna vilja gratulera alla som firar ett jubileum, bröllop och andra viktiga händelser. Var snälla och meddela det till styrelsen eller tidningsredaktionen audrone@qedata.se. Glöm inte att skicka en bild.

LBS sveikinimai

Nauji bendruomenės nariai

Sveikiname naujus Lietuvių bendruomenės narius, nuo praėjusio laikraščio numerio (2007 gegužės):

Helena Gamziukas, Almantas Klimčiauskas, Egidijus Meškėnas, Gediminas Pūras, Virgilijus Šauklys ir Jonė Šestakauskaitė.

Labai atsiprašome ankstesniame laikraštyje nepaminėtų naujų bendruomenės narių - Juditos ir Henning Croona bei Jūratės Karlsson su šeima. Kiek pavėluotai sveikiname jus įsijungusius į bendruomenės gretas!

Raginame ir kitus lietuvius, naujai atvykusius ar seniau gyvenančius, papildyti Bendruomenės gretas. Kartu bus įdomiau ir linksmiau.

LBS valdyba

Sammanfattning

LFS styrelse hälsar följande nya LFS medlemmar välkomna:

Helena Gamziukas, Almantas Klimčiauskas, Egidijus Meskenas, Gediminas Puras, Virgilijus Sauklys ir Jone Sestakauskaite.

Vi ber om ursäkt dessa nya medlemmar som vi inte nämnde i förra numret - Judita och Henning Croona och Jurate Karlsson med familj. Om än lite för sent, hälsar vi er välkomna till föreningen!

LFS styrelse

Audronei Stādje - 50!

Sveikiname Audronę Vodzinskaitę-Stādję su 50-ties metų jubiliejumi ir linkime jai neblėstancios kūrybinės ugnelės. Audronę pažįstame kaip vieną iš aktyviausių mūsų bendruomenės narių. Ji buvo ne kartą išrinkta ir į LBS valdybą, ir į Lietuvių mokyklos aktyvą. Audronė ypač rūpinasi lietuviškos „Saulės“ mokyklos Stokholme gyvavimu, o ir pirmieji mokyklos įsikūrimo žingsniai siejami su jos aktyvia veikla. Šiuo metu ji yra mokyklos revizorė. Vienas iš gražiausių ir mus vienijančių įvykių – lietuviško laikraščio leidimas – taip pat siejamas su Audronės vardu. Ji yra ir laikraščio redaktorė, ir dailininkė. Jos sukūrtas LBS internetinės „Svetainės“ puslapis ir Lit-listas pasakoja apie LBS veiklą Švedijoje, susipažindina su artimiausiais lietuviškais renginiais ir suteikia mums galimybę pabendrauti lietuviškai.

Na o artimiausi draugai džiaugiasi Audronės nuoširdumu, mokejimu išklausti ir padėti, suburti draugus į įdomią vakaronę. Draugai dar kartą sveikina Audronę ir skyria jai šiuos žodžius:

Te niekad neapleis energija sparnuota
Ir akys šilumą jaunatvišką teskleis.
Širdis, tikėjimo žiedais apvainikuota,
Te niekada pavargti tau neleis.
Mes linkim Tau energijos, sveikatos
Ir šypsenos geros, plačios.
Tegul Tau skiriamą ILGIAUSIŲ METŲ
Dar daug daug kartų; vėjas atkartos...

LBS valdyba ir draugai

Sammanfattning:

Vi gratulerar Audrone Vodzinskaite-Stādje på hennes 50-årsdag. Vi känner henne som en aktiv person både inom Litauiska föreningen och "Saulės"-skolans verksamhet. Hon tillhör den grupp mammor som var med och startade skolan. Annars känner vi nog Audrone bäst som initiativtagare till, redaktör för och grafisk utformare av den Litauiska tidningen. Hon har också skapat informationssidan "Svetaine" och "Lit-list" på Internet vilka redovisar LFS verksamhet och litauiska traditioner.

Audrone är mycket uppskattad bland sina vänner för sin öppenhet, sin medkänsla och hjälpsamhet och för sin förmåga att bjuda vännerna på en lyckad kväll.

Vi önskar henne fortsatt lycka till i sitt arbete och hoppas på att få behålla henne inom den litauiska verksamheten under många, många år.

LFS styrelse och vänner